

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoPr/2/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112216293
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3112216293.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej, sudcu Mgr. Ivana Kubínyho a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovéj v právnej veci navrhovateľky A.. O. N., bytom C. A. A. XXX, štátnej občianky Slovenskej republiky, zastúpenej JUDr. Petrom Vačekom, advokátom so sídlom Bratislava, Vazovova 9/A proti odporcovi Trenčiansky samosprávny kraj, so sídlom Trenčín, K dolnej stanici 7282/20A, zastúpenému Advokátskou firmou TROKAN & URBANČOKOVÁ, v.o.s., so sídlom Trenčianske Teplice, Dom Pavla, L. Štúra 5, P.O.Box 57, IČO 36 333 158, o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, na odvolanie navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. decembra 2013, č.k. 12Cpr/7/2012-746, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa z pozície zamestnanca domáhala zaplata 10.000 Eur ako náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania zo strany odporcu ako zamestnávateľa. Navrhovateľka videla porušenie uvedenej zásady v prvom rade vo svojom zaradení do 9. platovej triedy, pričom podľa charakteristiky pracovnej činnosti a kvalifikačných predpokladov mala byť zaradená do 11. platovej triedy. Na odbore školstva, kde navrhovateľka pôsobila bola do 11. platovej triedy zaradená O.. W., voči ktorej sa navrhovateľka cítila diskriminovaná v rámci odboru. Diskrimináciu pociťovala navrhovateľka aj voči zamestnancom odporcu z iných odborov, pretože tam boli zamestnanci s II. stupňom vysokoškolského vzdelania zaraďovaní do 10. a 11. platovej triedy. Ďalšia diskriminácia zo strany odporcu mala podľa navrhovateľky spočívať v šikanózných konaniach zo strany jej nadriadenej O.. W., a to v zastrašovaní a zosmiešňovaní na pracovných poradách, v zadávaní neprimerane krátkych lehôt na plnenie pracovných úloh obsahujúcich aj sviatky či víkendy, v odmietaní čerpania dovolenky cez Vianoce 2011, v stornovaní dovolenky, v izolácii od ostatných zamestnancov, v neudeľovaní odmien oproti O.. W., v kontrolách počas práceneschopnosti. Vyvrcholením diskriminácie bola organizačná zmena odporcu, podľa ktorej mala ísť navrhovateľka na iný útvar s nižšou platovou triedou. V dôsledku uvedených diskriminačných konaní sa mal navrhovateľke zhoršiť zdravotný stav.

Súd prvého stupňa navrhovateľkou uvádzané diskriminačné konanie zo strany odporcu voči nej nezistil. Vec právne posúdil podľa Zák. č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej antidiskriminačný zákon). Za osoby v porovnateľnej situácii (§ 2a antidiskriminačného zákona) považoval súd prvého stupňa vo vzťahu k navrhovateľke iba zamestnancov odporcu na odbore školstva v pozícii referent.

Za osobu v porovnateľnej situácii s navrhovateľkou nepovažoval okresný súd O.. W., pretože bola na rozdiel od navrhovateľky vedúcou oddelenia a neskôr poverenou vedením odboru školstva, teda nadriadenou navrhovateľky. Na základe tohto posúdenia potom nevidel platové zaradenie navrhovateľky do 9. platovej triedy ako diskriminačné, pretože v tejto platovej triede boli zaradené aj ostatné referentky odboru školstva, čo tvrdila samotná navrhovateľka. K ostatným tvrdeným spôsobom diskriminácie vykonal okresný súd dokazovanie výsluchom svedkov, zväčša referentov na odbore školstva odporcu, z ktorých mal za preukázané, že nadriadená O.. G. W. sa správala aj k ostatným referentom odboru školstva tak ako k navrhovateľke v namietaných oblastiach, teda na pracovných poradách, prístupu k podriadeným, zadávaní pracovných úloh, pracovných príkazov, čerpaní dovolení, udeľovaní odmien a priepustiek k lekárovi. Teda išlo o rovnaké zaobchádzanie O.. W. k referentom vrátane navrhovateľky, čím nedošlo k vzniku diskriminácie podľa ustanovení antidiskriminačného zákona, a teda ani ku vzniku nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia. Ani navrhovateľkou namietané nevyhlásenie výberového konania zo strany odporcu nebolo podľa súdu prvého stupňa diskriminačným konaním voči navrhovateľke, pretože ak výberové konanie nebolo vyhlásené, nemala možnosť sa do neho prihlásiť nielen navrhovateľka, ale ani ďalší uchádzači a záujemcovia o toto pracovné miesto. Čo sa týka organizačnej zmeny, ktorá sa mala diskriminačne dotknúť navrhovateľky, táto bola podľa súdu prvého stupňa vykonaná za účelom vyriešenia vzťahových problémov medzi oddeleniami a týkala sa nielen navrhovateľky, ale ďalších 2 pracovníčok odboru školstva a úpravy náplní práce ďalších referentiek. Teda opätovne nešlo o konanie iba vo vzťahu k navrhovateľke. Súdu prvého stupňa tak nemal za preukázané žiadne z diskriminačných konaní, ktoré tvrdila navrhovateľka, a preto návrh v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 150 ods. 1 O.s.p. a nepriznal úspešnému odporcovi náhradu trov konania s prihliadnutím na zárobkové, majetkové a rodinné pomery navrhovateľky. Zohľadnil, že navrhovateľka je rozvedená, bezdetná, poberateľka čiastočného invalidného dôchodku vo výške 156 Eur mesačne, nezamestnaná, evidovaná na úrade práce a v súčasnosti bez podpory v nezamestnanosti.

Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka a žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu vyhovieť v celom rozsahu. Súdu prvého stupňa vyčítala, že neskúmal diskrimináciu navrhovateľky aj vo vzťahu k zamestnancom iných vyšších územných celkov vykonávajúcich školskú agendu. Totožne s nimi bol totiž náplňou práce navrhovateľky aj prenesený výkon štátnej správy, a to bol dôvod, pre ktorý mala byť navrhovateľka ohodnotená vyššou platovou triedou. Náplň práce spočívajúca v prenesenom výkone štátnej správy bola podporená aj svedeckými výpoveďami. Vzhľadom na túto skutočnosť mala byť navrhovateľka v súlade s prílohou č. 1 Zákona č. 553/2003 Z.z. zaradená do 11. platovej triedy, pretože uvedený predpis v platovej triede 11. uvádza náplň práce, ktorou je koordinovanie, kontrola a vykonávanie štátnej správy na úseku školstva, mládeže a telesnej kultúry na úrovni vyššieho územného celku alebo obce vykonávané zamestnancom, ktorý spĺňa osobitný kvalifikačný predpoklad. Takýmto zamestnancom navrhovateľka bola. Za nesprávny považovala navrhovateľka aj záver súdu prvého stupňa, že nemalo dôjsť k jej diskriminácii najmä voči O.. W..

Navrhovateľka tiež nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že v rámci pracoviska dochádzalo zo strany priamej nadriadenej navrhovateľky k rovnakému zaobchádzaniu ku všetkým zamestnancom na pracovisku. Ponižujúce správanie zo strany nadriadenej voči navrhovateľke pred ostatnými zamestnancami potvrdila podľa navrhovateľky svedkyňa O.. G. C., ktorá uviedla, že navrhovateľka patrila medzi tzv. neoblúbených a na tých bývalo nakričané napríklad v rámci pracovných porád. Navrhovateľka poukázala tiež na to, že vianočnú dovolenku v roku 2011 nebolo umožnené čerpať jedine jej, a to v rozpore s plánom dovolení. V rozpore s plánom nedostala dovolenku v tom čase ako jediná, pričom dôvodom mala byť potreba vypracovať pracovnú úlohu s akútnym termínom. Druhej pracovníčke L.. M. však bola ďalšia časť práce uložená až v januári 2012 a samotná úloha mala byť pripravená na rokovanie zastupiteľstva na 29.03.2013. Správanie k navrhovateľke bolo teda v porovnaní so zamestnancami v tej istej situácii odlišné.

Uvedené pochybenia súdu prvého stupňa kvalifikovala navrhovateľka ako dôvody odvolania podľa § 205 ods. 2 O.s.p. písm. b) O.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie

vo veci), § 205 ods. 2 O.s.p. písm. d) O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), a § 205 ods. 2 O.s.p. písm. f) O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Rozsudok napadol odvolaním aj odporca, a to vo výroku o náhrade trov konania, ktorý žiadal zmeniť a požadovanú náhradu trov konania priznať. Nesúhlasil s nepriznaním náhrady trov konania na základe § 150 ods. 1 O.s.p., pretože súd prvého stupňa neskúmal všetky rozhodujúce okolnosti, ale iba pomery navrhovateľky. Pritom je potrebné prihliadať aj na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a postoj v konaní. Práve tieto okolnosti považoval odporca za dôležité, keď výška navrhovateľkou požadovanej náhrady (priamo vplývajúca na výšku trov konania) spočívala iba v jej rozhodnutí a nebola ňou nijako odôvodnená. Navrhovateľke šlo iba o majetkový prospech, odporca bol v dôsledku prenesenia dôkazného bremena nútený do veľmi aktívnej obrany, a preto mala navrhovateľka následky svojho neúspechu v konaní znášať. Súčasne navrhovateľka svojimi frekventovanými podaniami počas sporu na rôzne inštitúcie poškodzovala dobré meno a povesť odporcu, pretože v nich o odporcovi šírila informácie o diskriminácii, porušovaní zákonov a neoprávnenom nakladaní s finančnými prostriedkami, ktoré neboli preukázané. V tejto súvislosti sa rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania úspešnému odporcovi javí nespravodlivé a v rozpore s dobrými mravmi. Tiež nebolo odôvodnené, prečo nebola náhrada trov konania nepriznaná vôbec a nie len čiastočne.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky považoval napadnutý rozsudok vo veci samej za vecne správny a žiadal ho potvrdiť. Záver súdu prvého stupňa o neexistencii platovej diskriminácie považoval za zrejmy zo skutočností, že O.. W. s vyššou platovou triedou mala ako nadriadená navrhovateľky inú náplň práce a ostatné referentky mali rovnakú platovú triedu ako navrhovateľka. Súd prvého stupňa tiež správne vyhodnotil, že voči navrhovateľke nedošlo k diskriminácii, keď zo strany jej nadriadenej bolo zistené rovnaké správanie aj voči ostatným podriadeným, nielen voči navrhovateľke.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu proti výroku o trovách konania nevyjadřila.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania a zistil, že je potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Navrhovateľka vo svojom odvolaní uplatňuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 O.s.p. písm. b) O.s.p., teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Konkrétne vadu konania navrhovateľka neuvádza a ani odvolacím súdom zistená nebola, a to nielen iná vada v zmysle § 205 ods. 2 O.s.p. písm. b) O.s.p., ale ani žiadna vada uvedená v § 221 ods. 1 O.s.p., ktorá by spadala pod odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 O.s.p. písm. a) O.s.p. navrhovateľkou uvedený iba označením tohto ustanovenia O.s.p. Vzhľadom na uvedené nebol odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 O.s.p. písm. a), b) O.s.p. uplatnený opodstatnene.

Súd prvého stupňa nepochybil ani v otázke právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p. písm. f) O.s.p.). Takéto pochybenie je mylná aplikácia (a výklad) právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť. Súd prvého stupňa správne použil príslušné ustanovenia § 2a antidiskriminačného zákona, keď pri posudzovaní zaradenia do platovej triedy považoval za osobu v porovnateľnej situácii s navrhovateľkou referentku odboru školstva pracujúcu u odporcu a súčasne za takúto osobu nepovažoval O.. W.. Jej pracovná náplň obsahujúca na rozdiel od navrhovateľky aj výkon funkcie nadriadeného nebola v konaní rozporovaná a už tento samotný rozdiel v pracovnej náplni je natoľko významný, že nemožno v danom porovnaní hovoriť o osobe v porovnateľnej situácii. Prácu nadriadeného nemožno považovať za porovnateľnú s prácou radového zamestnanca, a ich rozdielne platové ohodnotenie v prospech nadriadeného tak nie je diskriminačné.

Správnosť záveru súdu prvého stupňa o referentoch odboru školstva odporcu ako osobách v porovnateľnej situácii dopadá aj na navrhovateľkou namietané nezohľadnenie platu zamestnancov pracujúcich na odboroch školstva úradov iných vyšších územných celkov (VÚC) a vykonávajúcich prenesený výkon štátnej správy. Navrhovateľka tu diskrimináciu v odmeňovaní vidí v porušení právneho predpisu (Zák. č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme) zo strany odporcu. Podľa § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona, je však zakázaná diskriminácia, ktorá má dôvod v danosti konkrétneho špecifika (vek, vierovyznanie, pohlavie, farba pleti, príslušnosť k určitej skupine, postavenie...) u diskriminovaného. Porušenie právneho predpisu samo o sebe diskriminačné konanie v uvedenom zmysle nepredstavuje a k diskriminácii môže dôjsť tak konaním vo svojom základe protiprávnym ako aj konaním vo svojom základe v súlade s právom. Pokiaľ sa však má jednať o diskrimináciu v zmysle § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona, musí tu byť vždy prítomný taký dôvod nerovnakého zaobchádzania, ktorý spočíva v konkrétnom špecifiku diskriminovaného. Samotné porušenie právneho predpisu tak bez toho, aby k nemu došlo pre konkrétnu danosť „diskriminovaného“, nie je preto diskrimináciou. Ani prípadné porušenie Zák. č. 553/2003 Z.z. zo strany odporcu pri odmeňovaní navrhovateľky a s tým spojené iné odmeňovanie voči zamestnancom iných VÚC neporušuje zásadu rovnakého zaobchádzania, keďže navrhovateľka ani len netvrdí, že k nemu malo dôjsť pre konkrétnu danosť (vlastnosť, postavenie, príslušnosť...) na jej strane.

Rovnako nedošlo k pochybeniu ani v otázke skutkových zistení súdu prvého stupňa (§ 205 ods. 2 O.s.p. písm. d) O.s.p. Podstata tohto odvolacieho dôvodu spočíva vo všeobecnosti predovšetkým v nesprávnom postupe okresného súdu pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd prvého stupňa berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Pod tento odvolací dôvod spadá odvolacia námietka navrhovateľky o nesprávnosti skutkového zistenia súdu prvého stupňa, že zo strany nadriadenej dochádzalo k rovnakému zaobchádzaniu ku všetkým zamestnancom na pracovisku. Podľa navrhovateľky malo zo svedeckej výpovede O.. G. C. vyplývať, že navrhovateľka patrila medzi tzv. neoblúbených, na ktorých bolo nakričané napríklad v rámci pracovných porád. Z výpovede tejto svedkyne však vyplýva, že ako tzv. neoblúbených v očiach nadriadenej vnímala v prvom rade seba, menej navrhovateľku a postupom času všetkých, okrem p. A.. Ostatné svedecké výpovede uvádzajúce nevhodné správanie nadriadenej svojim obsahom svedčia tiež v prospech všeobecne vnímaných negatívnych postojov nadriadenej a nie o selektívnom prístupe k navrhovateľke. Záver, že konanie nadriadenej O.. W. vnímala negatívne prinajmenšom väčšina spolupracovníkov navrhovateľky je zrejmý aj z ich správy adresovanej A. zo dňa 26.03.2012, ktorú podpísalo popri navrhovateľke ďalších 8 zamestnancov odboru školstva. Uviedli tu prejavy nadradenosti, povýšenosti, arogancie, bezohľadnosti ako aj bránenie riadneho čerpania dovolenky či návštevy lekára. Z uvedeného je zrejmé, že k uvedenému konaniu skutočne dochádzalo plošne, bez selektívneho prístupu voči navrhovateľke, a preto bol správny skutkový záver súdu prvého stupňa, že zaobchádzanie na pracovisku navrhovateľky bolo zo strany odporcu rovnaké voči všetkým zamestnancom.

Keďže v konaní súdu prvého stupňa neboli zistené vady podľa § 205 ods. 2 písm. a) a b), súd prvého stupňa vec správne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, nebol naplnený ani jeden z uplatnených dôvodov odvolania, a odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie vo veci samej potvrdil ako vecne správne.

Dôvodné nebolo ani odvolanie odporcu voči výroku o trovách konania. I keď súd prvého stupňa videl dôvody pre aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p. skutočne iba v pomeroch navrhovateľky, nie je dôvod pre iné rozhodnutie ani po zohľadnení ostatných okolností uvádzaných odporcom (dôvody, ktoré viedli k podaniu návrhu, závislosť výšky uplatneného nároku na uvážení navrhovateľky, odporcove dôkazné bremeno, podania navrhovateľky na rôzne inštitúcie). Je zrejmé, že krivdu, ktorú navrhovateľka subjektívne pociťuje zo strany odporcu vníma mimoriadne intenzívne, čoho dôkazom sú aj odporcom uvedené podania na najrôznejšie inštitúcie. Toto vnímanie veci navrhovateľkou má dokonca negatívny dopad na jej zdravotný stav. Uloženie náhrady trov konania v neľahkej ekonomickej situácii navrhovateľky by uvedené negatívne dopady veľmi pravdepodobne umocnilo. Naproti tomu nepriznanie náhrady trov konania bude u odporcu zásahom iba do jeho majetkovej sféry, ktorý je spôsobilý znášať napriek

svojej nepriaznivej majetkovej situácii. Umocnenie neúspechu navrhovateľky vo veci samej povinnosťou náhrady trov konania sa teda javí ako podstatne závažnejší zásah do pomerov navrhovateľky, zvlášť nemajetkových, než ten, ktorý vznikne na strane odporcu, naopak iba v majetkovej sfére, nepriznaním náhrady trov konania. Priestor na aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p. bol teda v danom prípade daný a rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania tak bolo vo výroku vecne správne.

V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý by mal v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Z rovnakých dôvodov aké videl odvolací súd pre potvrdenie výroku o trovách konania prvostupňového rozsudku aplikoval § 150 ods. 1 O.s.p. aj na trovy odvolacieho konania, a tieto odporcovi nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e o d v o l a n i e p r í p u s t n é